Єднаймося в Просвіті!

ГАЛИЦЬКА ПРОСВІТА

Без України Російська імперія неможлива… Найбільша геополітична подія XX ст. – проголошення Незалежності України.

Збігнєв БЖЕЗІНСЬКИЙ, держсекретар США в 70-их роках XX ст.

23 (491)
5 червня
2014 р.

Тижневик "Галицька Просвіта" * Засновник – Івано-Франківське ОО ВУТ "Просвіта" ім. Т. Шевченка * Свідоцтво – ІФ № 521 від 15.06.2004 р. * Шеф-редактор – Степан Волковецький * Головний редактор – Богдан Вівчар * Літературний редактор – Ірина Шумада * Верстка – Марія Дзебчук * Набір – Наталія Дяченко * Друк – КП фірма "ЛІК" * Тираж – 2000 примірників * Замовлення – № 1049 * Наша адреса: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. М. Грушевського,18 * тел. (0342) 75-05-86, * тел./факс (03422) 2-38-67 * e-mail: oblasna-prosvita@ukr.net * http://uaprosvita.if.ua/ * Наші реквізити: Р/р 26003300012896 в ПАТ "Ідея Банк" МФО 336310, код 04929075. * За зміст і достовірність інформації у рекламі відповідає рекламодавець * Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій і подає матеріали для дискусії * За точність викладених фактів відповідає автор * Редакція застерігає за собою право редаґувати і скорочувати матеріали * Листування з читачами – тільки на сторінках газети

КОЛОНКА РЕДАКТОРА

А ДІТИ РОСТУТЬ...

Згадується мені візит в Україну папи Івана Павла II такого ж дощового, як нині, щоправда теплішого, літа 2001 року. На зустрічі Святішого Отця з десятками тисяч паломників на Львівському іподромі папа сидів у оточенні діточок і філософськи роздумував про долю світу й українців у ньому, про долю України... Враз із сонячного неба бризнув сліпий дощик. Папа підняв угору усміхнений погляд і, гладячи діточок по голівках, заспівав: «Дощ іде, а діти ростуть... Дощ іде, а діти ростуть...»

Справді, діти ростуть. І напевно оті тодішні дітлахи, яких ласкаво горнув до себе папа, і стояли на Майдані за свою гідність, за свою державу, за майбутнє. Але чимало їхніх ровесників із незрозумілою ненавистю воюють нині проти своєї держави, проти свого ж майбутнього. Ось такий український парадокс. Можна стверджувати, що це спадок Табачника і його соратників. Та хіба тільки їхній? Нарешті ми починаємо усвідомлювати, наскільки важливим є не тільки те, скільки у школі комп'ютерів, але й чому, як вчать. Про військово-патріотичне виховання заговорили військові, як міністр оборони генерал Коваль. А воно ж у останні роки, як стверджує викладач військової справи полковник Ігор Гук, взагалі упосліджене. І лише ціною великих зусиль вдалося було зберегти по кілька годин військової справи у старших класах.

Зрештою, патріотизму в школі вчать не тільки на уроках військової підготовки. Тож із навчальних програм були вилучені важливі події української історії, як от постання УНР, січові стрільці, битва під Крутами, голодомор, національно-визвольний спротив ОУН–УПА, російський чинник в історії України. Не говорячи вже про відзначення цих дат. Натомість пропонувались якийсь міфічний День захисника Вітчизни 23 лютого, 8 Березня та іже з ними.

Але, як на мене, школу патріотизму, точніше непатріотизму, учень проходить навіть не на уроках. А серед домашніх завдань для батьків – принести стільки-то грошей то на ремонт класу, то для вшанування класного керівника, то на День вчителя. Хто більше принесе, той і найкращий учень. А ще – суцільні подвійні стандарти, коли на уроках вчитель розмовляє українською, а на перерві – російською, коли на відкритих уроках питають лише відмінників, коли в школі намагаються покрити будь-який неприємний епізод, аби лиш «не винести сміття з хати...» Спитаймо себе, чи не отримує дитина у школі перші уроки корупції, кумівства, подвійних стандартів, підлабузництва і т. ін.

Але це не безвихідь. Майдан дав нам надію. Пошанування Небесної сотні, українських героїв, повернення до справжніх і чистих джерел нашої історії, повернення в школі повноцінного військово-патріотичного виховання, патріотичне піднесення в дорослому середовищі, активна й ефективна реалізація ідеї Президента «Жити по-новому», непідробний інтерес молоді до самоусвідомлення себе українцями як етнічна самоідентифікація навіть на сході й півдні, дають надію на хай повільне, але одужання суспільства. Ті, що пам'ятають рабство, відходять. Уже входять у життя вільні громадяни таки незалежної України. Світ змінюється, суспільство змінюється, ростуть і змінюються діти. У моєму дитинстві ми гралися у «наших» і «німців». Тепер граються у «наших» і «терористів». Як тоді «німцями», так і нині «терористами» мало хто з дітлахів хоче бути. Тому вони стануть гідними громадянами своєї держави, що теж змінюється. Діти ростуть...

Богдан ВІВЧАР

БІЛЬ

ЖИТТЯ ЗА УКРАЇНУ ВІДДАЛИ

Старший прапорщик міліції ВОЛОДИМИР ШАРАБУРЯК (1976 р. н.), старший лейтенант міліції ВАСИЛЬ СЕМАНЮК (1979 р. н.), старший лейтенант міліції ПЕТРО БЕЗПАЛЬКО (1980 р. н.), старшина міліції ВОЛОДИМИР ЛИСЕНЧУК (1984 р. н.), старшина міліції ПЕТРО ОСТАП'ЮК (1988 р. н.), старший сержант міліції ВІКТОР ЯКОВ'ЯК (1988 р. н.) загинули 29 травня, коли гелікоптер Мі-8, в якому вони перебували, збили бандити під Слов'янськом. Усі вони були бійцями нашого міліцейського спецпідрозділу «Беркут» і з квітня брали участь у антитерористичній операції на сході України.

Прикарпатці щиро сумують за загиблими. З четверга до пам'ятника міліціонерам, загиблим під час виконання службових обов'язків, що на розі вулиць Коновальця та Сахарова в Івано-Франківську, приносили квіти, молилися перед портретами героїв, поряд з якими стояла почесна варта. Те саме тривало і в п'ятницю.

Власне, біля пам'ятника було шість портретів, а міг бути й сьомий. Ідеться про генерал-майора Сергія Кульчицького, який також загинув у тому ґвинтокрилі. Хоч він зі Львівщини, де його й поховали, але має безпосередню причетність до нашого краю, адже свого часу командував тут батальйоном внутрішніх військ, а потім працював у обласному Управлінні внутрішніх справ.

У зв'язку з загибеллю наших земляків в області була оголошена триденна жалоба. В неділю в Івано-Франківську відслужили панахиду за загиблими, а в понеділок на меморіальному кладовищі поховали трьох бійців, які загинули 29 травня під Слов'янськом. Це Петро Безпалько, Володимир Шарабуряк, Василь Семанюк. Цього ж дня Володимира Лисенчука та Віктора Яков'яка поховали на Коломийщині. Ще чекають, коли привезуть тіло Петра Остап'юка.

Ще до початку панахиди площа перед катедральним собором Воскресіння Христового, де відправляли панахиду за загиблими героями, і підходи до неї були заповнені людьми. Труни, вкриті Державними прапорами, на кожній яких лежав берет бійця спецпідрозділу «Беркут», несли працівники міліції і почесний ескорт супроводжував кожну труну.

Усіх трьох поховали поряд із могилою героя Небесної сотні Романа Гурика. Міський голова Івано-Франківська Віктор Анушкевичус у промові зауважив, що поховати бійців тут вирішив міськвиконком і рішення було підтримане громадою, бо нас постійно намагаються роз'єднати, пересварити одного з одним, продовжував В. Анушкевичус, але зараз душі загиблого на Майдані Романа Гурика і загиблих під Слов'янськом патріотів зустрілися на небесах. Хоч це велика несправедливість, що гинуть такі молоді люди, що гинуть найкращі, наголосив міський голова, згадавши водночас і генерала Сергія Кульчицького, якого всі добре знали в місті.

Співчуття родинам загиблих висловили територіальні громади Чернівців, Вінниці, Львова. З Тернополя приїхала делеґація, щоб особисто вшанувати наших героїв.

Під звуки пісні «Пливе кача» поплили на плечах побратимів труни з тілами воїнів до місця їхнього останнього земного спочинку. Під звуки Державного гімну і траурного салюту їх опустили в могили.

...На панахиді, яку відправляв владика Володимир Війтишин у співслужінні зі священиками, було сказано, що ці воїни віддали життя за нас і Україну. І їхні душі, як білі голуби, що зринули до небес у час похорону, будуть завжди витати над нами, питаючи, як ми бережемо Україну.

Теодор ДРОВНИЧ

Правління ОО ВУТ «Просвіта» імені Тараса Шевченка і всі просвітяни краю висловлюють щире співчуття рідним загиблих під Слов'янськом Донецької області прикарпатських військових: **Василя СЕМАНЮКА** з Івано-Франківська, **Володимира ШАРАБУРЯКА** з Івано-Франківська, **Володимира ЛИСЕНЧУКА** з Івано-Франківська, **Петра БЕЗПАЛЬКА** з с. Крихівці, **Петра ОСТАП'ЮКА** з с. Торговиця Коломийського району, **Віктора ЯКОВ'ЯКА** з с. Голосків Коломийського району.

Усі ми глибоко сумуємо з приводу тяжкої та непоправної втрати. Світла пам'ять про героїв назавжди збережеться в серцях народу. Вічна пам'ять і пухом українська земля, за яку вони впали.

ШАНОВНІ КРАЯНИ! ДОРОГІ ПРОСВІТЯНИ!

Триває передплата на газету «ГАЛИЦЬКА ПРОСВІТА».

Передплатний індекс – 91083.

ВАРТІСТЬ ПЕРЕДПЛАТИ (без оплати оформлення):

на місяць – 4,30 грн., на півроку – 25,80 грн., на рік – 51,60 грн.

ДУХОВНІ РОЗДУМИ

П'ЯТДЕСЯТНИЦЯ – ПОЧАТОК ЖИТТЯ В СВЯТОМУ ДУСІ

Тільки свята людина може прийняти в себе, до свого серця Святого Духа і жити Ним, бути в Ньому, бути в Ісусі Христі. Немає іншої дороги до Бога, до щасливої вічності, окрім – дороги святості. А вона починається з парафії як першої клітини великого організму Вселенської Христової Церкви. А від неї – по всій ієрархічній драбині. Про це і мої роздуми.

Взаємовідносини між священнослужителями мають бути чесними, чистими, відкритими, щирими, дружелюбними, без лукавства, лицемірства, дволикості, крутійства, підлещування, очорнення, підкупу, фальшування тощо. А всяка взаємопожертва і намагання догодити не собі, а своєму братові-співслужителеві, допомогти йому у всьому, в чому він має потребу, піднести його якомога вище, поступившись йому місцем – це, за наукою Небесного Вчителя, і є сповненням заповіді любові. І ніщо інше, а тільки це, якнайкраще може свідчити, що ми – Його послідовники. «З того усі пізнають, що мої ви учні, коли любов взаємну будете мати», – сказав Спаситель.

Якби ми всі були такими, то, без жодного сумніву, якнайшвидше переродили б, переобразили б і на краще змінили все наше суспільство: нашу націю, народ, владу й державу і не було б сьогодні того катастрофічного стану, в якому ми знаходимося, про який хіба що глухий не чує, сліпий не бачить і немудрий не усвідомлює.

Що ж, живемо в останні часи. Пророчі слова Спасителя й апостолів про відступництво від віри й духовно-моральний занепад явно збуваються на наших очах. Про важливість віри й необхідність духовного відродження ще говоримо. Але щораз тихіше, і закликів цих стає щораз менше. Натомість усе голосніше звучить заклик нової безбожницької ідеології: «Не бійтеся бути собою. Ви – мірило всіх земних цінностей і свого щастя. Ви можете робити все, що подобається і чого вам хочеться, і ніхто не має права вас за це судити».

Багато святих прозорливих старців передбачили цю жахливу картину нашого часу. Ось як говорив про це преп. Серафим Вирицький (1866–1949): «Настане час, коли не гоніння, а гроші та зваби світу цього відвернуть людей від Бога і загине більше душ, ніж у часи відкритого богоборства. З одного боку, будуть зводити хрести і золотити куполи, а з другого – настане царство брехні та зла».

Неможливо це не визнати. Хіба не матеріальне у нас взяло гору над духовним і є на першому місці? А найкращим свідченням цього є наші земні минущі здобутки, задля яких часто жертвуємо своїм сумлінням і всім святим.

Кар'єра, висока посада, «круті» авто, палаци і т. ін., власне і є тими свідками. А чи мучимо себе питаннями про власний стан душі, чи є вона храмом Божим, чи наповнена жертовною любов'ю до всіх, без винятку, ближніх? Чому про чесність і справедливість як основні будівничі принципи в суспільстві, державі й Церкві ми і не згадуємо? Адміністрування, чиновництво і фінансове наповнення сьогодні і в Церкві є головними. Обряди, треби, чини стали самодостатніми, бо буква і форма взяли гору над духом і змістом. Ми радо і ревно задовольняємо потреби вірян, молячись за їхнє тілесне здоров'я і всякі земні успіхи. А про спасіння майже не говоримо.

Папа Пій XII говорив: «Якщо священнослужителеві (єпископу, священику, дияконові, монаху, вірянину – о. М. М.) бракує святості, то йому бракує всього». Отож як духовні лікарі маємо досліджувати свої духовні хвороби і хвороби вірних, гріхи, щоб їх не допустити, щоб ними не захворіти? Вчити цьому вірних. Інакше це не можна назвати пастирством і духовним провідництвом...

Сьогодні в кожного з нас має відбутися особиста П'ятдесятниця. Не в день цього свята, а в будь-який час будь-якого дня і року після глибоко осмисленого навернення до Бога, розкаяння за свої гріхи і прийняття Святого Духа до свого серця. Цю реальність пережили тисячі праведників та святих. Її удостоїться і переживе кожен із нас, коли стане на дорогу святості.

Михайло МЕЛЬНИК, *протоієрей*

НОВИНИ УКРАЇНИ І КРАЮ

Диверсанти не заспокоюються

На кордоні України поранено сімох українських прикордонників і знищено п'ятьох диверсантів, які проривалися з Росії. На понеділок українські прикордонники тримали оборону управління Луганського прикордонного загону, будівлю якого штурмували близько півсотні терористів. Під час бою російські терористи, яким дали «зелену вулицю» російські прикордонники, використовували міномети, гранатомети, кулемети й автомати, причому по прикордонниках стріляли з осель містян.

Коли прийде мир?

АТО на сході України може тривати й рік. Це припустив командир батальйону «Донбас» Семен Семенченко, який воює проти російських диверсантів. Він вважає, що потрібно буде докласти дуже великих зусиль і перекрити канали постачання зброї та диверсантів з Росії в Україну. Але головне – змінити всю верхівку у війську та силових структурах України, оскільки вони не можуть адекватно відповісти на військову аґресію Росії.

«Батьківщину» реформують

Лідер партії «Батьківщина» Юлія Тимошенко, що балотувалася на посаду Президента, подякувала українцям за підтримку на виборах. Про це вона написала у своєму мікроблозі в Twitter. Водночас Тимошенко повідомила, що буде реформувати партію. Вона не забезпечила їй успіх на виборах. А попереду ж – вибори парламентські.

Захистить візовий режим

Фракція «Свобода» вимагає закриття кордонів із Росією та введення візового режиму. Про це заявив лідер фракції Олег Тягнибок. Крім того, фракція пропонує запровадити тимчасову добровільну евакуацію мирних жителів із епіцентрів протистояння.

Майдан: стояти чи залишити?

У Києві в суботу почали зносити барикади. Тим часом частина людей, які живуть на майдані Незалежності, не схвалюють демонтаж барикад. Вони вважають, що Майдан не досяг мети. Хоч, як на нас, Майдан має очиститись від тих, хто до нього тимчасово прилип, і залишитись козацькою залогою, готовою підняти військо по тривозі, якщо влада не виконує його накази.

Рахунки Януковича арештовані

Те, чого так довго чекали українці, збулося: рахунки сім'ї четвертого Президента України Віктора Януковича арештовані як у нашій країні, так і в закордонних банках, повідомив в. о. генерального прокурора України Олег Махніцький. Він наголосив, що вони є досить великими. Може, хоч частка награбованого повернеться в Україну.

Полеглим на всіх фронтах

На фронтоні собору Преображення Господнього в мікрорайоні «Пасічна» в Івано-Франківську встановили й освятили пам'ятну дошку командирові тактичного відтинку «Чорний ліс» полковнику УПА Василеві Андрусяку (псевдо – Ґрегіт, Різун), котрий загинув 1946 року в бою з енкаведистами. Водночас відправили панахиду за всіма воїнами-героями, які загинули за волю України. Учасники урочистої церемонії – ветерани визвольної боротьби, представники духовенства, громадськості, родичі – помолилися за упокій душ убієнних на всіх фронтах боротьби за незалежність і цілісність Української держави. Тривала дискусія, чи варто встановлювати барельєф на будівлі храму, та погодились, що упав герой за святу правду – волю України.

АКЦІЇ

ДОРОГАМИ ПАМ'ЯТІ

Лежить серед поля під небом високим
Могила в ранковій туманній імлі.
Лежить край дороги їх спільная доля
У кров'ю политій священній землі!
Стоїть серед поля
сумно хрест над плаями –
Як спомин… Як докір…
Як дзвін до борні!
(Переспів вірша Петра Шевчука «Над могилою мами. Реквієм»)

24 травня відбувся велопробіг «Дорогами пам'яті», присвячений пам'яті жертв тоталітарних режимів у Західній Україні.

Думка про проведення цієї акції виникла ще під час перепоховання 623 останків жертв НКВД, знайдених біля с. Пшеничники Тисменицького району. Задум підтримали обласне історико-просвітницьке товариство «Меморіал» ім. В. Стуса (голова – С. Каспрук), обласна організація ГО «Патріот України» (голова – С. Сивачук), ГК «Здорова нація», клуб «Velo-stalker» (голова – О. Хоменко)… Суть ідеї полягає в тому, щоб з'єднати велопробігом місця масових розстрілів українських патріотів, які боролись проти окупаційних тоталітарних режимів у буремному XX столітті. Це МК «Дем'янів Лаз» – вул. Страчених – Меморіальний цвинтар по вул. С. Бандери – с. Пшеничники. В наступні роки планується продовжити географію велопробігу до селища Єзупіль, де завершуються розкопки. Мета і завдання велопробігу – вшанування пам'яті жертв комуністичного терору на Прикарпатті, популяризація героїчної історії українського національно-визвольного руху серед учнівської і студентської молоді, формування активної громадянської позиції, залучення молоді до активних занять фізичною культурою і спортом…

З самого ранку до «Дем'янового Лазу» їхали на велосипедах десятки юнаків і дівчат, щоб зареєструватись для участі у велопробігу. Розпочалась акція з цікавої екскурсії музеєм і молитви за знищених комуністичним та нацистським режимами мільйонів українців. Далі зі словами благословення до них звернувся старший ієромонах монастиря Святої Трійці отець Антоній. Привітав учасників заходу голова Всеукраїнського братства вояків ОУН–УПА Богдан Борович, який зазначив, що захід також приурочений до Дня Героїв, який встановила ОУН на 23 травня, коли комуністичний аґент убив вождя української нації полковника Євгена Коновальця. На п'яти могилах меморіалу були запалені поминальні лампадки. Хвилиною мовчання вшанували світлу пам'ять полеглих героїв.

Маршрут велопробігу складався з десяти етапів, що зв'язали між собою основні місця жертовно-героїчної історії нашого краю: МК «Дем'янів Лаз» – пам'ятник воякам УПА на Калуському шосе (АС № 2). І далі – до вулиці Страчених націоналістів, розстріляних нацистськими окупантами в центрі Івано-Франківська. Опісля на Вічевому майдані учасники велопробігу розгорнули великий державний прапор і прокрокували з ним стометрівкою. У Меморіальному сквері юних велосипедистів зустрічали сивочолі члени товариства «Меморіал ім. В. Стуса» Микола Онисько та Іван Павликівський, які були учасниками багатьох розкопок.

Іван Павликівський розповів про першу велику політичну і релігійну акцію, що пройшла тут на Зелені свята 1989 року. Тоді обласний комітет захисту Української Греко-Католицької Церкви з ініціативи пана Івана провів панахиду за полеглими українськими героями, яку відслужили священники забороненої комуністичною владою Церкви. Сергій Сивачук розповів про члена Небесної сотні, героя Майдану дев'ятнадцятилітнього Романа Гурика, студента ПНУ ім. В. Стефаника, який віддав своє юне життя за європейське майбутнє незалежної України. Право запалити свічки пам'яті надали Василю Симчичу, родичу команданта Гуцульської сотні УСС Григорія Голинського та сотника Березівської сотні УПА Мирослава Симчича, який був учасником Майдану й отримав поранення під час подій 18–20 лютого 2014 року. Разом з ним запалену лампадку поклав наймолодший учасник велопробігу, шестирічний Юрій Симчич, його син.

Від Меморіального скверу рушили до приміщень обласних управлінь СБУ, МВС і слідчого ізолятора, колишньої тюрми НКВД Станіславської області, через криваві застінки якої пройшли десятки тисяч наших краян.

У Крихівцях учасники акції відвідали меморіал мешканців села, які віддали життя в боротьбі за свободу й незалежність у лавах УСС, УГА, УПА і Червоної армії, та пам'ятник Т. Шевченку. Далі караван продовжив рух до пам'ятника Є. Коновальцю на вулиці його імені. Їдучи дорогою на Хом'яківку, тут ми ледве побачили серед високої трави дерев'яний хрест на місці перепоховання 623 останків замучених енкаведистами людей, яке відбулося рік тому. Прикро, що влада й місцеві органи самоврядування не подбали про порядок на цій святій місцині, не скосили траву, не поставили місток через рів, щоб можна було безперешкодно добратися сюди. Та і час вже напевно зайнятися спорудженням пам'ятника і встановити вказівник на автотрасі. До речі, тут члени історико-просвітницького товариства «Меморіал» провели 69-ті розкопки жертв «золотого вересня» 1939 року. Учасник розкопок Іван Павликівський просив не забувати ці священні місця й допомагати їх упорядковувати.

Звідси учасники акції спрямували свій шлях до пам'ятника Степанові Бандері в Івано-Франківську, де на спомин про цей день була зроблена спільна світлина. У велопробігу взяли участь Богдан Мальованчук, аґрарний коледж, «Патріот України», ведучий колони; Олександр Хоменко, вело-клуб «Velo-stalker», старший колони; Ярослав Вакалюк, «Патріот України», зв'язок; Юліана Ференчук, коледж електронних приладів, ГО «Патріот України», «Здорова нація», СК «Богатир» (бокс); Олександра Равренчук, «Патріот України»; Марія Франчук, Алла Лізанець, Мар'ян Григорій Джала, Володимир Онуфрик, Станіслав Шпінталь, Ярослав Романюк, Тарас Аннюк, Юрій Мудрицький, Тарас Канорін, Роман Савчин, Андрій Батчук (1998 р. н.), Владислав Мартинюк, Іван Касюк, Назар Сурмачевський, Юрій Дівнич, Артем Скавронський, Дмитро Манійчук, Андрій Деркач, Маркіян Антонюк, Владислав Римик, Ігор Ружанський (с. Павлівка), Вадим Липко, Микола Онуфрак, Владислав Джус, Владислав Матвєєв, Руслан Чуйко, Роман Ковальчук (с. Крихівці), Юрій Симчич (2008 р. н.) з батьком Василем Симчичем. Медичне обслуговування забезпечила волонтерська студентська служба ПНУ і медуніверситету. А супровід – капітан міліції Сергій Мрічко. Від імені організаторів та учасників пробігу хочу подякувати йому за високу професійну підготовку та особисті моральні якості, що сприяло створенню атмосфери доброзичливості й взаємоповаги та успіху акції.

Ми провели разом сім годин, проїхавши півсотні кілометрів дорогами пам'яті нашої історії – історії утвердження української нації і держави, за яку загинули і далі гинуть найкращі сини і доньки нашого народу.

Вічна пам'ять героям, полеглим за волю і незалежність нашого народу і держави.

Михайло ФРЕЇК,
завідувач МК «Дем'янів Лаз»

НАРОДНА СПРАВА

НА ПІДТРИМКУ АРМІЇ

Ощадбанк розпочав продаж казначейських зобов'язань серії «В», кошти від реалізації яких будуть спрямовані на підтримку українського війська.

«Військові» казначейські зобов'язання випущені Мінфіном України на пред'явника в документарній формі номінальною вартістю 1000 гривень з відсотковою ставкою 7 відсотків річних і сплатою за купонами кожні шість місяців. Розмір доходу за кожним купоном є фіксованим і становить 35 гривень. Загальний обсяг випуску цих цінних паперів становить 100 млн. грн. із терміном обігу 24 місяці.

Перевагами такого інвестування коштів є надійність, ґарантована державою, доступна номінальна вартість, випуск у документарній формі на пред'явника, що значно спрощує процедури купівлі, обігу та погашення, відсутність оподаткування доходів, отриманих у результаті купонних виплат і продажу казначейських зобов'язань.

З переліком установ Ощадбанку області, де можна придбати казначейські зобов'язання, та з іншою корисною інформацією можна ознайомитись у кожній установі названого банку області, а також за телефонами: в облуправлінні Ощадбанку – 55-83-10 та його міському відділенні – 55-90-51.

«Військові» сертифікати – це ще один надійний та ефективний спосіб для небайдужих українців зробити власний внесок у зміцнення обороноздатності держави й боєготовності Збройних сил України.

ЧАС ШЕВЧЕНКА

ВШАНУВАТИ ГІДНИХ

22 травня ц. р. було здійснене чергове нагородження ювілейною медаллю УВКР «200 років з дня народження Тараса Шевченка» лауреатів з прибулих на вибори Президента України спостерігачів.

Повідомляємо, що організації – члени УВКР ще можуть подати заявки про нагородження найкращих активістів. У зв'язку з тим, що весь 2014 рік – це рік Тараса Шевченка – нагородження медаллю здійснюватиметься протягом усього року.

ПРЕЗЕНТАЦІЇ

ПОВЕРНЕННЯ ВОЛОДИМИРА ІВАСЮКА

В Інституті мистецтв ПНУ ім. В. Стефаника відбулася презентація книжки заслуженого журналіста України, лауреата літературної премії ім. В. Стефаника, голови Верховинського райоб'єднання ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка Василя Нагірняка «Орфей Собору Нації».

35 літ тому, 22 травня 1979 року, Україна прощалася з Володимиром Івасюком. Вона ховала його на Личаківському кладовищі у Львові. Саме від цієї дати й вели оповідь про життя і творчість Орфея нації ведучі презентації Юлія Близнюк та Назарій Скоматичук. А співали пісні композитора талановиті лауреати різних фестивалів Петро Марусяк, Христина Кизик, Роман Мельничук, Юлія Марчук, Роман Габрійчук, Галина Попадюк...

Про потужний інтелектуальний потенціал «Прсвіти», представником якої є і провідник «Просвіти» на Верховинщині Василь Нагірняк, говорив голова ІФ ОО ВУТ «Просвіта» Степан Волковецький. Він подякував автору за його працю, яка надихає до української справи молоде покоління.

Про автора «Червоної рути» Володимира Івасюка, з яким вчився у Львівській консерваторії, і про автора книги про нього говорив народний артист України Михайло Кривень, який дякував Василеві Нагірняку за його працю в царині повернення до української історії її великого сина – Володимира Івасюка.

А ось що розповів у інтерв'ю про свою працю над книжкою автор – Василь Нагірняк.

В. Н.: 22 травня 1979 року плакав і ридав увесь Львів. У терновому вінку мелодій гуділи дзвони. Ховали Володимира Івасюка. Домовину влада заборонила відкривати – щоб люди не побачили на тілі українського мученика кривавого почерку кадебістських звірів – розтрощені пальці, випалені очі, понівечене тіло.

На вантажівку, прибрану барвистим гуцульським килимом і встелену квітами, труну з тілом композитора не поклали, бо пролунало тисячоголосся народу: «На рамена! Нести! На рамена!» Студенти консерваторії піднімають домовину – і розбурхане людське море пливе вулицями зажуреного Львова до місця вічного спочинку великого українця – до Личаківського цвинтаря.

Попереду траурної процесії йде донька відомого львівського художника Володимира Патика – смілива дівчина Оксана – з портретом Володі у миртовому вінку. За нею, умиваючись сльозами, – Левко Дутківський і Назарій Яремчук, вони несуть вінок білих троянд – від Софії Ротару.

На похороні Володимира Івасюка була моя мати. Вона розповідала, що, незважаючи на категоричну заборону, залякування влади не їхати до Львова, – провести композитора в останню путь прилинула вся Україна. Сміливців, відчайдухів, справжніх патріотів-українців уже було не залякати. Того дня – 22 травня 1979 року – народжувалася нова Соборна Україна. У такий же день, більше ста років тому, український люд також сходив на гору – на високу Чернечу гору. З Тарасовою домовиною, з прахом Кобзаря, що його привезли у Канів із Петербурга на перепоховання. Кобзар бачив із Чернечої гори ту велелюдну процесію у Львові, яка пливла за тілом Орфея Собору Нації – Кобзаря української пісні та музики Володимира Івасюка. Такого велелюддя Львів не бачив із листопадового дня 1944 року. Тоді ховали слугу Божого Митрополита Андрея Шептицького.

Похорон перетворився на народне віче, віче-реквієм, віче-пам'ять, віче-протест супроти душогубів – кадебістської і партійної кліки. Ступив крок уперед Ростислав Братунь – і зробив перший постріл словом у вбивць Івасюка. Його відгородили від Спілки письменників, позбавили посади, безсоромно витурили на вулицю. Цілих десять років цькували творчу особистість радянські ідеологи, урешті-решт вчинили замах на поета в Києві. «А Україна таки буде вільною!» – сміливо промовив поет-борець в очі самому Генсеку партії Михайлу Горбачову...

У травневий вінок композитора вплітав гірку поезію збанованих квітів пам'яті ще один львівський поет – Роман Кудлик. То вже говорив бунтівний дух нової доби українців. А професор Львівської консерваторії, поляк за національністю, Лєшек Мазепа нарік свого студента Володимира Івасюка будителем національної свідомості українців.

Тихо забриніла пісня «Чуєш, брате мій», яку заспівав увесь Личаків. Раптом хтось із велелюддя вистрелив: «Усіх нас не перевішаєте! Усіх не переб'єте!»... А потім з української душі вирвалася й полетіла аж до неба Тарасова пісня «Думи мої».

О. К.: З обкладинки вашої книжки дивиться вродливий буковинський леґінь із блакитними, як погідне карпатське небо, добрими і ніжними очима. Довкола нього – ноти... мальви... гори, – у високих Карпатських горах Володя червону руту таки віднайшов?..

В. Н.: З Володимиром Івасюком я особисто знайомий не був. Коли «пішов у синє небо він...», як співається у пісні-реквієм Г. Татарченка на вірші Ю. Рибчинського «Пам'яті Володимира Івасюка», я лише закінчив школу. Не довелося почути живий голос зі сцени, потиснути композиторові руку, промовити щиро і сердечно: «Спасибі, Володю, за пісню».

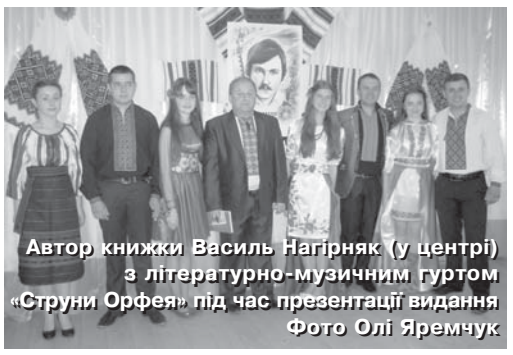
Чи маю я право сказати власне слово про Володимира Івасюка? Так, маю. Бо мені є про що розповісти – голос душі лягає на папір із глибини першоджерел української думки, із філософії монологів батька з сином, які я передаю філософією власної душі.

Чи моє слово загоїть кровоточиві рани української правди, рідних сестер композитора, стражденної Івасюкової родини? А чи обпече вогнем іще живих Володиних убивць, яких Господь тримає на білому світі дотепер?..

Настав час повертати Україні українську душу Орфея, його пісню, його музику, його струни, бо в них – золото і кришталь духу предків, бо в них – солодкі роси кожного новонародженого дня і терпкі сльози вимордуваної зайдами історії.

Книга «Орфей Собору Нації» – це художньо-публіцистичне видання про життя і пісенну діяльність Володимира Івасюка, який подарував світові безцінні шедеври – «Червону руту», «Водограй», «Я піду в далекі гори» і ще більше сотні пісень, інструментальні твори, музику двох спектаклів.

Узявши книжку до рук, ви полинете у Володине дитинство, юність, молодість. Дізнаєтесь про те, як народжувалися Івасюкові пісні. Як він любив Буковину, Гуцульщину, Карпати, рідну Україну, і як злітали у вирій його українські пісні. Як його музика звучала на всіх континентах. Володю не любили у Спілці композиторів, його не пускали у музичний світ «забронзовілі» композитори, тогочасні світила радянської музики. Володю намагалися примусити до співпраці з органами КДБ, заставляли прославляти партію, кремлівських вождів, писати російською, створювати музику на хвалебні оди московських поетів. Та композитор Івасюк Україні не зрадив. Тоді у Кремлі московські та зрусифіковані українські кадебістські генерали винесли смертний вирок Івасюку... Я розповідаю у книжці про це – досі смерть композитора була загадкою. Я відкриваю правду на цю жахливу, приховану таємницю.

Автор книжки Василь Нагірняк (у центрі) з літературно-музичним гуртом «Струни Орфея» під час презентації видання
Фото Олі Яремчук

О. К.: Хто ж долучився до видання книжки у такий нелегкий, страдницький для України час?

В. Н.: Книжка побачила світ у чернівецькому видавництві «Друк Арт» (директор – Василь Ільніцький), видана на високому поліграфічному рівні. Хочу щиросердечно подякувати за підтримку голові райдержадміністрації Ярославові Скуматчуку та голові районної ради Іванові Маківничуку.

Особлива подяка – сестрам Володимира Івасюка – Оксані Михайлівні та Галині Михайлівні – за допомогу у зборі матеріалів про життєвий і творчий шлях композитора, а також колективу Чернівецького обласного меморіального музею Володимира Івасюка, який очолює письменник, заслужений діяч мистецтв України Мирослав Лазарук, – за сприяння в підготовці видання.

Ви знаєте, і я сьогодні констатую з приємністю: верховинська земля таки щедра й багата добродійниками, які спонсорують українську книгу та сприяють у її виданні. Висловлюю щиру вдячність директорові ДП «Верховинське лісове господарство» Олександру Александрову, директорові ДП «Гринявське лісове господарство» Роману Стефанюку, директорові Верховинського районного лісгоспу Юрію Маковійчуку, а також верховинцеві, нині директору дочірнього підприємства «Івано-Франківський облавтодор» Михайлові Павлюку за надану фінансову допомогу у випуску книжки.

Щирі слова вдячності адресую також талановитому художникові з Косова, авторуоформлювачу більше 150 книг Ользі Яремчук та фотохудожникові з Верховини Руслану Трачу. Ці талановиті, творчі люди передали світ Івасюкових пісень світом власної душі у малюнках та фотохудожніх роботах. Спасибі вам – велике, сердечне спасибі.

О. К.: Що б хотілося сказати читачам?

В. Н.: На вівтар Собору Української Нації Володимир Івасюк приніс пісню, напоєну з живого джерела і викресану з народного нурту предків. Вона – незнищенна, соборною правдою на світ приведена, соборною правдою на вершині Карпат освячена – червоною рутою на всю Україну засяяла. За українську пісню вороги розіп'яли композитора на хресті. Але світло Орфея осінило кожну українську хату, кожну родину, аби зерна правди і волі у кожному українському серці освятилися – на золоті, соборне жниво...

Наснажений Івасюковими струнами, іду власною стежкою і щиро дякую долі за кожен прожитий день, за велике променисте Сонце над Вільною Соборною Україною.

Книжне слово і українську пісню Орфея ми несемо з Карпатських гір – і саме звідсіль вони мають розлитися водограями Володиних струн по всій Україні.

А читачів запрошую розгорнути книжку і заглибитися душею і серцем у життєвий і творчий світ Орфея Собору Нації – українського композитора Володимира Івасюка.

Інтерв'ю записала ***Олександра КЛИМ***

У ПОБРАТИМІВ

СПІВАЛИ ДІТИ БАТЬКІВСЬКІ ПІСНІ

В селі Скельки Василівського району Запорізької області пройшов четвертий фестиваль «Співочий степ».

Організаторами конкурсу є Запорізьке обласне товариство ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка за підтримки департаменту освіти і науки, молоді та спорту Запорізької облдержадміністрації, Класичного приватного університету і ТОВ «Проґрес» м. Розівки. А завдання – залучення дітей сільських шкіл до української культури та духовності через пісню шляхом їхньої участі у фестивалі. Не зважаючи на вкрай складну політичну ситуацію в Україні й Запорізькій області та неможливість деяких дітей приїхати через острах перед провокаціями московського аґресора, участь у конкурсі взяли шість хорових колективів.

Перше місце виспівав хоровий колектив Василівської ЗОШ № 1 (художній керівник – Андрій Мальченко). Друге – достойно посів хоровий колектив Чернігівської загальноосвітньої школи-інтернату «Дзвіночок» (художній керівник – Дмитро Зикун). Третє – дісталося хору «Веселі нотки» с. Матвіївка Вільнянського р-ну (художній керівник – Наталія

Шот). Диплом «За майстерність і високий виконавський рівень» вручили вокальному колективу «Сузір'я» м. Василівка (художній керівник – Олена Мирошниченко).

Хоровий спів є одним із видів колективної виконавської діяльності, який сприяє не тільки розвитку співочої культури, а й підвищує загальний та музичний розвиток, виховує духовну культуру, сприяє становленню світогляду, формуванню майбутньої особистості.

«Співочий степ» є унікальним явищем на Запорізькій землі. Це надихає і дає можливість з більшою користю служити дітям, яким колись ми передамо нашу життєву естафету.

Сподіваємося, що з кожним роком якомога більше дітей будуть мати можливість долучитися до духовних джерел через пісню, ставши учасником фестивалю.

Олег ТКАЧЕНКО,
голова оргкомітету фестивалю, голова ЗОО ВУТ «Просвіта» імені Тараса Шевченка

СУЧАСНИКИ

КРАЄЗНАВЕЦЬ ЗА ПОКЛИКАННЯМ

(Закінчення. Поч. у № 22)

В кінці 70-их років краєзнавчий музей готувався до відкриття у Івано-Франківську художнього музею. Арсенич і тут зумів відзначитися, знаходячи художні полотна прикарпатців. Серед них музей закупив серію картин у Тетяни Качури з Коломиї. В ці роки П. Арсенич багато часу віддає роботі в архівах, наукових бібліотеках Києва, Львова, Івано-Франківська та інших міст. Підсумок цієї діяльності – серія статей про українських січових стрільців та воїнів УГА, які виїхали до радянської України і там займались науковою і культурно-освітньою діяльністю. Всі вони загинули у 1937–1938 роках. Чого і від кого загинули, автор не вказує, але було зрозуміло, хто винен у такій смерті. Багато пише про діячів КПЗУ, які теж тоді загинули. Цим Петро Арсенич повернув із забуття багатьох видатних українців навіть у тих умовах цензурного режиму.

Та переслідування тривають. У 1973 році його звільнили з посади завідувача відділу історії музею, залишивши науковим працівником. У грудні 1981 року КДБ безпідставно вилучає велику кількість літератури з історії України. Петрові Арсеничу навіть заборонили виступати з лекціями з історії та культури рідного народу.

Важливим сегментом діяльності П. Арсенича як краєзнавця і музейного працівника є колекціонування. Як книголюб і філокартист він збирав рідкісні видання книг, брошур, відозв із часів національно-визвольної боротьби 1914–1950 рр. Особливо багата його збірка, присвячена Тарасові Шевченку, Іванові Франку, Богданові Лепкому та іншим відомим людям, а також листівки ОУН–УПА 40–50 рр. XX ст. Досить цінна колекція поштових листівок з автографами видатних діячів науки і культури. Філокартична колекція П. Арсенича значно доповнила експозиції музеїв І. Франка у Львові, Криворівні, Нижнього Березова.

Навіть на громадській роботі він не припиняв збиральницьку, наукову і виставкову діяльність. І зараз працює у музеї освіти Прикарпаття, займається створенням Музею шани Тараса Шевченка в НД «Просвіта», друкує статті у журналах і газетах, виступає на телебаченні й радіо.

Петро Арсенич за 55 років своєї діяльності проявив себе як один із фундаторів музейного будівництва на Івано-Франківщині, як вчений-краєзнавець і невтомний популяризатор історії, культури та мистецтва прикарпатського краю. За вагомий внесок у розвиток національної культури музеєзнавець і краєзнавець П. Арсенич отримав звання заслуженого працівника культури України (1991), є лауреатом Всеукраїнської премії імені Павла Чубинського (1990), обласних імені Івана Вагилевича (1993), Марійки Підгірянки (1995), Володимира Полєка, нагороджений орденами «За заслуги» III і II ступенів (2003, 2009) та багатьма іншими. Його прізвище вже за життя увійшло до когорти відомих діячів Прикарпаття.

Михайло ПАНЬКІВ,
доцент Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника

ФЕСТ

ТАЛАНТИ ЯСНІЮТЬ В РОДИНІ

Як сонце і місяць освітлюють землю, так батько з матір'ю повинні освітлювати добрим прикладом свого життя дітей.
С. Полоцький

Родинне сонцеколо... Це те сонячне тепле коло, у якому є тато, мама, брат, сестра. Це коло сповнене любов'ю, у якому дитині затишно, комфортно зростати, розвивати свої здібності й таланти. В рамках засідання Клубу молодої сім'ї і Тижня сім'ї на Прикарпатті в Івано-Франківській обласній бібліотеці для юнацтва, відбувся родинний фест «Талановиті діти з багатодітної родини».

У заході взяли участь багатодітні родини, в яких здібні талановиті діти:

сім'я Дубініних – мама Уляна з донькою Катрусею представляли поезію;

сім'я Волощуків – батько Мирослав із синами Романом і Максимом захоплюються малюванням і грою на фортепіано;

сім'я Ткачуків – мама Наталія з донькою Катрусею свій талант показала у виконанні вправ спортивної гімнастики.

Мати-героїня, вчитель, психолог соціальний педагог Світлана Говера поділилася своїм досвідом у вихованні дітей.

Гостями свята були головний спеціаліст управління культури, національностей та релігій облдержадміністрації – Мирослава Цюцьмаць, начальник відділу молодіжної політики управління сім'ї і молоді, департаменту освіти облдержадміністрації – Катерина Говера та представники громадських організацій: «Сім'я майбутнього» ініціатор та координатор Тижня сім'ї на Прикарпатті – Світлана Гнідунець, Василина Павлюк – студія «Леді»; консультант предшлюбної катехизації церкви Різдва Пресвятої Богородиці – Ірина Барган, психолог, волонтер Галицької колонії – Ольга Татарин.

Анастасія Вероніка Дудій – лауреат Міжнародних та Всеукраїнських конкурсів виконала пісні – «Україна – це я. Україна – це ти», «Мама і я», «Посмішка».

В бібліотеці розгорнута книжкова виставка «Збережи вогник, родинної любові» з короткими порадами з різних проблем виховання дитини, знайомить з організацією дозвілля і розваг.

Н. К.

ТВОРЧІСТЬ КРАЯН

МЕЛОДІЇ ЛІРИЧНОЇ ДУШІ

Пісні Євгена Боднаренка облетіли не лише Коломию, де він народився, закінчив музичну школу, педучилище, відчув потяг до творчості.

– Його знають в Україні, – говорить відомий поет із Косова Богдан Радиш-Маринюк, з яким він написав пісню «Рушники», що вже стала народною. – Маестро вклав душу в неї, тому її співають, дякуючи авторові за ліричну мелодію.

Євген Боднаренко написав понад сімсот музичних творів. Його «Писанкова Коломия» – це візитна картка міста над Прутом. Авторка тексту – Любов Курко. А в творчому доробку талановитого вчителя музики і співів, якого свого часу підтримали викладачі педучилища Роман Хімей та незабутній композитор Степан Ткачук, є пісні на вірші Неоніли Стефурак, Степана Галябарди, Вадима Крищенка, Степана Пушика, Ярослава Ткачівського, Ярослава Яроша, Василя Михайлищука, Ярослава Руданця та інших літераторів. Їх виконують народні артисти України Богдан Сташків, Михайло Кривень і Володимир Пірус, заслужений артист Михайло Попелюк, вокальні дует «Писанка» та квартет «Акорд». Крім того, композитор має різножанрові музичні форми. Ось його колискові, романси, інструментальні твори, опера «На сонячній галявині», лібрето якої належить перу вчительки Алли Кох.

– Звідки береться натхнення? – запитую композитора, який навчався на музичному факультеті Івано-Франківського педінституту, є автором кількох книжок пісень, касет і дисків, прийнятий 1997 року до Національної ліги українських композиторів.

– До творчості спонукає краса, мальовничість карпатського краю, зокрема енергія фольклору, спілкування з митцями і простими людьми, робота з колективами художньої самодіяльності, – відкриває свою душу Євген Васильович, який присвятився музиці ще зі шкільних літ. – Коломия – це джерело мого натхнення.

Високо відгукується про музичне напрацювання Євгена Боднаренка композитор, заслужений діяч мистецтв України Володимир Павліковський, який мешкає в Івано-Франківську. Він же, як і названі народні артисти, вважає, що коломиянин давно заслуговує відзначення за творчий доробок і невтомну працю на музичній ниві. П'ять разів подавали документи на звання заслуженого, однак відповідь оберталася мовчанням.

Втім, чи піднесла б така відзнака композиторську участь, коли на різних фестивалях і так звучить його ім'я? Про це насправді творчим особистостям треба якнайменше думати, впевнено продовжувати свій творчий шлях. Хоч талант і потребує особливої уваги, та слава повинна шукати свого обранця, а не він її.

Пригадую, ми вчилися з Євгеном у музичній школі, і я ще тоді помітив його потяг до гармонії звуків, самовираження, любов до пісні, пошук своєї тональності. Через все життя він, до речі, просвітянин, несе любов до музики, пропагує українську пісню. Голову вкрила сивина, а коломийський композитор, творчо відзвітувавшись, вслухається в тишу на порозі свого недалекого ювілею, шукає найкращої мелодії.

– Звісно, я її подарую рідній Коломиї, – говорить він.

Василь РЯБИЙ, *член НСПУ*

ДО ДЖЕРЕЛ

ПАСТИРІ, ЩО БУЛИ ПЕРШИМИ

Триматися в тілі й дусі українцям упродовж століть допомагали духовні пастирі, які були з народом у найскрутніші моменти його історичного буття. Знати їх, пам'ятати про них – наш святий обов'язок. Бо ж мовиться у Святому Письмі: «Пам'ятайте про наставників наших, які звіщали вам Слово Боже, і, дивлячись уважно на кінець їхнього життя, наслідуйте їхню віру».

Саме дослідженню життів перших духовних пастирів сільських громад Надвірнянщини і Яремчанщини присвячена книжка Світлани Флис та о. Івана Лозинського «На перевалі духу», що вийшла у видавництві «Нова Зоря». На основі біографічних, документальних матеріалів та свідчень очевидців автори спробували згадати про поки що окремих представників славної когорти українських душпастирів. Серед них – о. Іван Герисимович із с. Микуличин, о. Тит Блонський із с. Дора, о. Григорій Громадка з тієї ж Дори, о. Тадей Галайчук із с. Поляниця, о. Антоній Дмитраш із с. Заріччя біля Делятина, о. Василій Кроляк із с. Яблуниця, священича родина Ковчів, о. Микола Куницький із селища Ворохта і багатобагато інших, які вели душпастирську діяльність не лише в нашому краї, а й на інших теренах, зокрема й у зарубіжжі.

«Окремо хочеться сказати про отців катакомбної УГКЦ, гнаної, але не подоланої, пише у передмові до видання єпископ Софрон Мудрий ЧСВВ. У ті непрості, навіть жорстокі для вірян часи, душпастирі жили життям своєї пастви, розділяли їхні радощі й страждання, надії і тривоги, часто прирікаючи себе на ув'язнення і мученицьку смерть. Тому не можна не захоплюватись мужністю і самовідданістю отців Онисима Шуплата ЧСВВ, Осипа Гірняка, Данила Кисілевського, Івана Дідуха та багатьох інших, чия доля була не тільки скорботним свідченням, але й героїчним досвідом життя Церкви...»

Маємо усвідомити, що під будь-якою займанщиною – австрійською, польською, московською, українці завжди були упосліджені. І лише духовний провід у темряві ворожих окупацій вів їх до національного відродження й утвердження. Бо серця тих лицарів були сповнені любові до Бога й України. І вони залишаються нашими провідниками й сьогодні, у час нових випробувань сили і духу української нації.

Богдан ВІВЧАР

Усміхніться...

– Ви перший, хто проїхав на цьому перехресті без порушень, ось вам 1000 гривень.

– О! Права куплю!

– Ви без прав?

Дружина:

– Не слухайте його, чого п'яний не скаже?

– Так Ви і п'яний?

Теща:

– Я ж казала, що на краденій машині далеко не заїдеш!

Голос із багажника: «Що, кордон вже переїхали?»

* * *

Йде Дмитрик з татом повз школу.

– Синку, ти в цій школі вчишся?

– Так.

– Двадцять років тому я теж тут вчився.

– Тепер я зрозумів, що мав на увазі директор, коли казав, що такого дурня як я, він двадцять років у школі не бачив.

* * *

Відпускай дурнів зі свого життя. Цирк повинен гастролювати!

ІМЕНОСЛОВ

ТАЄМНИЦІ ІМЕНІ

ЮХИМ

Ім'я Юхим у нас колись, видно, було дуже популярним. Про це, зокрема, свідчить безліч прізвищ, утворених від нього: Юхименко, Єфименко, Юхимчук, Юхимович (Яхимович), Юхимусь/Юхимась, Юхимасенко, Юхимець тощо.

Ім'я це носять навіть жінки: Юхима, або Хима.

Своїм коренем згадане ім'я з'єднане з грецьким словом, котре в перекладі передається, як благодушний, радісний, доброхвальний.

ТИМОФІЙ

Наймення Тимофій має в нас і в інших народів чимало відмінних форм: Тимко, Тиміш, Томаш, Тимотеуш, Тімофей, Томко, Тьома, Тимотій тощо. В основу його лягло грецьке слово, що в перекладі приблизно відтворюється як богобоязливий. Родичами наймення є такі імена й терміни, як Теодор, Теокрит, атеїзм, теологія (вчення про Бога), теократія (державний устрій, за яким влада належить духівництву) тощо.

Ім'я має чималий ряд «своїх» прізвищ: Тимофієнко, Тимофіїв, Тифійчук, Тимченко і Тимчук (від Тимко), Томашук, Томащук і Мащук (від Томаш), Тимошенко (від Тиміш).

ТИХІН

Наймення Тихін своїм звуковим складом дуже скидається на слово «тихо» чи «тихий». Одначе основа цього наймення не українська, а, очевидно, грецька (можливо, походить вона від ім'я міфічної грецької богині людського щастя – Тюхе або ж слова тіхон – той, що має удачу). Отож наймення Тихін дехто перекладає як «щасливий», або «той, хто приносить щастя, удачу».

Ім'я має цілу низку пестливих форм (Тишко, Тихонько, Хонько) та прізвищ (Тихончук, Тихонюк, Тихоненко, Тихонченко, Тихонишин – від Тихониха, Тихонів, Тихоньчук (Хоньчук), Хонько, Тишкович).

ОЛЬГА, ОЛЕГ

Князі давньої Київської Русі – Ольга та Олег були одними з перших слов'янських носіїв цих наймень. Згодом, видно, завдячуючи високому сану згаданих володарів, ім'я набрало значного поширення. Ім'я Ольга (й Олег, звісно) – не слов'янське. Його принесли з собою на Русь варяги. У скандинавських мовах Гельга (Хельга) означає свята. Від імен, що виникли з цього слова, за сотні років на стовбурі української мови відбрунькувалося чимало різноманітних форм; від Ольги, наприклад, – Оля, Оленька, Олюся, Олька (Ролька) і навіть Олянка та Олюня, від Олег – Олесько (Лесько), Олежик, Олежечко та ін.

Прізвищ-родичів цих наймень мало, можливо, тільки ці: Ольжич, Ольгович, Олежченко, Ольговський (від назви села чи містечка – Ольгов).

ЛЮБИ І ЗНАЙ СВІЙ РІДНИЙ КРАЙ...

КАЛЕНДАР ПРОСВІТЯНИНА

ЧЕРВЕНЬ

(Продовження. Поч. у № 22)

13 ЧЕРВНЯ

140 років від дня народження **Марка Черемшини** (Івана Семанюка, 1874–1927), новеліста, громадсько-культурного діяча, члена «Покутської трійці», уродженця с. Кобаки тепер Косівського району.

50 років від дня народження **Надії Дички,** поетеси з Долини, художниці, члена НСПУ, лауреата обласної премії ім. В. Стефаника. (2001), авторки збірок «Дорога», «Зимові лелеки», «Ввійду в храм», «Пора півоній», «Між злом і світлом», книжок для дітей «Золота хмаринка», «Абетка та казки», уродженки с. Підмихайля Калуського району.

14 ЧЕРВНЯ

195 років від дня народження **Софрона Витвицького** (1819–1879), письменника та етнографа, священика у с. Жаб'є (тепер – с-ще Верховина), автора книги «Історичний нарис про гуцулів».

15 ЧЕРВНЯ

День медичного працівника (третя неділя червня).

125 років від дня народження **Гната Колцуняка** (1889–1937), українського січового стрільця, художника і музиканта, уродженця с. Яворів тепер Косівського району.

115 років від дня народження **Онуфрія Манчука** (1899–1941), письменника і вояка УСС, автора пісні «Як гуцули воювали за Україну», книжок «Гуцульщина у співанках» і «Жаб'ївські новели», уродженця с. Жаб'є (тепер – с-ще Верховина).

70 років від дня народження **Олега Заставного,** художника, члена НСХУ, уродженця с. Княгиничі Рогатинського району.

18 ЧЕРВНЯ

75 років від дня відкриття пам'ятника **Тарасові Шевченку** на його могилі в Каневі.

19 ЧЕРВНЯ

65 років від дня народження **Степана Хороба,** доктора філологічних наук, літературознавця, театрознавця, журналіста, професора, директора Інституту філології Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника, лауреата обласної премії ім. В. Стефаника, дійсного члена НТШ з 2007 р., члена Ради ІФ МО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка, уродженця с. Драгомирчани Тисменицького району.

23–27 ЧЕРВНЯ

80 років проведення **Світового конґресу українських жінок** у Станіславі (тепер – м. Івано-Франківськ), в якому взяли участь відомі українські діячки О. Кисілевська, С. Русова, І. Вільде.

23 ЧЕРВНЯ

85 років від дня народження **Федора Погребенника** (1929–2000), літературознавця, лауреата Національної премії ім. Т. Шевченка (1988), уродженця с. Рожнів Косівського району.

24 ЧЕРВНЯ

100 років від дня народження **Мирослава Івана Любачівського** (1914–2000), глави Української Греко-Католицької Церкви, кардинала, уродженця м. Долина.

25 ЧЕРВНЯ

80 років від дня народження **Василя Романка,** громадсько-просвітянського діяча, інженера, заступника голови МО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка, члена попереднього Правління ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка, почесного члена товариства, ексдиректора інституту «Аґропроект» (1985–1992), уродженця м. Городенка.

80 років від дня народження **Мирослава Стельмаховича** (1934–1998), академіка, визначного педагога, дослідника української народної педагогіки.

Підготував ***Петро АРСЕНИЧ***

(Закінчення буде)

Осередок міського об'єднання ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка Івано-Франківського національного медичного університету, ректорат і колектив медичного університету висловлюють щире співчуття

Марії Степанівні БЕРНЮЗІ,

голові осередку товариства «Просвіта» зі Старих Кутів, у зв'язку непоправною втратою – смертю її доньки

Надії Дмитрівни ШИНКАРЕНКО.

Вічная пам'ять. Пухом українська земля.

Марія ГУЦОЛ, *голова осередку «Просвіта» ІФНМУ*